

Proposta de seqüència didàctica per a l'ensenyament del català com a segona llengua nivell A2

Ignasi Anguita, Goretti Marco, Àngels Medrano, Joan Pañella
Màster d'Ensenyament de Català com a Primera i Segona Llengua
Postgrau de Professorat de Català per a Persones Adultes UB / UVic / UAB

Barcelona, octubre 2018

Índex

Presentació de la seqüència didàctica	3
Context.....	4
Temporització.....	5
Objectius	6
Continguts	7
Recursos	
Seqüenciació d'activitats	
Avaluació.....	
Referències i fonts.....	
Annexos	
Quadres de síntesi de les activitats de la seqüència	
Materials de la seqüència	
Valoracions	

1. Presentació de la seqüència didàctica

Us introduïm a la seqüència didàctica (SD) per a l'ensenyament de la llengua i cultura catalanes, en un centre cívic de Barcelona.

La proposta és aprofitar la transversalitat del centre per participar al concurs literari anual, amb la creació de contes curts per a infants. Partint dels records de cada alumne, volem conèixer els diferents estils de contes de les seves cultures i un cop fet això, crear-ne de nous, afegint altres habilitats com la il·lustració o les cançons infantils, així com la teatrelització de les històries.

Ho plantejem seguint l'enfocament per tasques, segons les indicacions del Marc Europeu Comú de Referència (MECR), per a l'aprenentatge de llengües estrangeres.

Mitjançant aquesta proposta, els estudiants adquireixen/ estableixen una connexió entre ells com a grup, i aprenen el vocabulari i les competències de comunicació adequats al nivell A2, creant activitats dirigides a les necessitats dels alumnes que incorporen normes gramaticals de forma subjacent i adquireixen desimboltura en la utilització d'expressions d'expressions per explicar fets passats.

A més a més, se'ls orienta a buscar contes amb contingut didàctic per poder-ne extreure els valors cívics i plurals que alguns alumnes podran utilitzar en la seva vida diària, ja que molts d'ells tenen germans, fills o néts en edat preescolar. El conte és una eina poderosa per ensenyar i fa que l'aprenentatge sigui lleuger i fàcil i com que es té la referència de la història en tot moment, pensem que constitueix un molt bon recurs per propiciar la producció oral i escrita.

2. Contextualització

El millor moment per posar en pràctica aquesta seqüència didàctica, seria al final del segon trimestre del curs de llengua i cultura catalanes de nivell A2.

Considerem una aula de 20 alumnes heterogenis culturalment i d'edats compreses entre els 18 i els 60 anys, amb una distribució aproximada de deu alumnes espanyols, tres àrabs, dos xinesos, un japonès, dos sudamericans i dos rusos. La proporció entre homes i dones serà de 6 (H) a 14 (D).

Sexe	Nacionalitat	Edats
Dona	Espanyola (6)	19-35-40-51-52-55
	Xinesa (2)	43-50
	Àrab (2)	19-26
	Hondures	42
	Japonesa (1)	20
	Russa (2)	36-41
Home	Espanyola (4)	18-21-30-60
	Equatoriana (1)	20
	Àrab (1)	19

Horari és dimarts i dijous de 19.00 a 20.30.

La nostra SD es planifica per a 9 hores de treball variat i adequat a la consecució de la tasca final.

El curs és de tipus formatiu, per la qual cosa considerem que els alumnes tenen un interès personal per millorar la seva comunicació en català.

3. Temporització

La seqüència es reparteix en sis sessions de 90 minuts.

1. Presentació del tema i dels continguts que ajudaran a desenvolupar la tasca. Convidem els alumnes a explicar contes que coneguin.
2. Introducció en el vocabulari i les descripcions. Contes de diferents cultures.
3. L'ús dels verbs, adjectius i adverbis adequats relacionats amb els propòsit final.
4. Aprofundiment en la narració del gènere del conte.
5. Redacció del conte afegint altres habilitats (cançons i dibuixos).
6. Teatralització o lectura activa en comú i millora de les expressions per arrodonir la presentació dels contes al concurs del centre. Avaluació.

4. Objectius

Es pretèn compartir un gènere tradicional, com és el relat de contes per a nens, des de punts de vista de diferents cultures, i treballar en comú, per fer-ne un de nou amb l'al·licient de participar en una activitat social del barri. S'hi afegiran altres habilitats com el dibuix, la creació de rimes i la música, que permetrà que els estudiants puguin expressar-se de manera complementària amb recursos no lingüístics, que els ajudin a relaxar-se.

Fem servir la comunicació oral i escrita, i recorrem a l'imaginari popular, per assimilar continguts i coneixements de la llengua i la cultura catalanes, així com de trets gramaticals i vocabulari seguint els objectius generals del curs.

PRODUCTE FINAL: El nostre conte	
Objectius discursius	Objectius d'aprenentatge
<ul style="list-style-type: none">- Escriure i explicar un conte- Narrar un esdeveniment passat- Crear personatges- Inventar una història- Expressar sentiments, emocions i estats físics	<ul style="list-style-type: none">- Introducció a la narració de contes- Verbs del passat- Descripció de persones- Descripció de fets- Vocabulari d'estats d'ànim i físic
Paràmetres GD	Què s'aprendrà
<ul style="list-style-type: none">- Escoltar un conte- Descobrir certes paraules del conte tornant-lo a escoltar activament- Completar text- Explicar un conte de cada cultura- Crear personatges i entorn on es desenvoluparà la història- Crear contingut del conte i fil narratiu- Escriure la versió final del conte i exposar-lo.- Afegir dibuixos, cançons i escenificar	<ul style="list-style-type: none">- Estructura del conte: introducció, nus i desenllaç- Lèxic de narració de contes i expressions fixades en la llengua- Les rimes- Expressió oral- Descripció dels participants en la història i l'entorn (ús d'adjectius qualificatius, etc.).- Ús del pretèrit perfet i perifràstic, imperatiu, comparatiu, discurs directe i indirecte, adverbis de lloc, preposicions- Expressió oral i escrita. Teatralització/ escenificació de textos.- Importància de l'element lúdic en l'aprenentatge de llengües

5. Continguts

Sessió 1 - Presentació del tema i dels continguts que ajudaran a desenvolupar la tasca.

Objectius	Activitats	Instruments d'avaluació	Materials	Organització de l'aula

Sessió 2

Objectius	Activitats	Instruments d'avaluació	Materials	Organització de l'aula

Sessió 3

Objectius	Activitats	Instruments d'avaluació	Materials	Organització de l'aula

Sessió 4

Objectius	Activitats	Instruments d'avaluació	Materials	Organització de l'aula

Sessió 5

Objectius	Activitats	Instruments d'avaluació	Materials	Organització de l'aula

Sessió 6

Objectius	Activitats	Instruments d'avaluació	Materials	Organització de l'aula

6. Recursos (possibles per escollir)

webgrafia:

<https://cuentosparadormir.com/cuaderno-de-los-valores>

(Costa Rica)

El viejo espejo

Había una vez un niño que tenía prácticamente de todo, así que sólo le llamaba la atención los objetos más raros y curiosos.

Convenció a sus padres para que le compraran un espejo antiguo a un misterioso anciano.

Cuando llegó a casa y se vio reflejado en el espejo, sintió que su cara se veía muy triste. Delante del espejo empezó a sonreír y a hacer muecas, pero su reflejo seguía siendo triste. Extrañado, fue a comprar golosinas y volvió todo contento a verse en el espejo, pero su reflejo seguía triste. Consiguió todo tipo de juguetes y cachivaches, pero aún así no dejó de verse triste en el espejo, así que, decepcionado, lo abandonó en una esquina.

"¡Vaya un espejo más birrioso! ¡es la primera vez que veo un espejo estropeado!"

Esa misma tarde salió a la calle para comprar más juguetes, pero yendo hacia el parque, se encontró con un niño pequeño que lloraba entristecido. Lloraba tanto y le vio tan sólo, que se acercó a él para ver qué le pasaba. El pequeño le contó que había perdido a sus papás, y juntos se pusieron a buscarlo. Nuestro niño gastó su dinero para comprarle unas golosinas para animarle hasta que finalmente, tras mucho caminar, terminaron encontrando a los padres del pequeño, que andaban preocupadísimos buscándole.

El niño se despidió del chiquillo y volvió a su casa, sin haber llegado a comprar nada.

Al llegar a su habitación, le pareció ver un brillo procedente del rincón en que abandonó el espejo. Y al mirarse, se descubrió a sí mismo radiante de alegría, iluminando la habitación entera. Entonces comprendió que solo reflejaba la verdadera alegría de su dueño. Y se dio cuenta de que se sentía verdaderamente feliz de haber ayudado a aquel niño. Y desde entonces, cuando cada mañana se mira al espejo y no ve ese brillo especial, ya sabe qué tiene que hacer para recuperarlo.

Conte català

Marieta Castanyera

Vet aquí que una vegada hi havia una castanyera que es deia Marieta Castanyera i portava un cistell ben ple de castanyes.

Sempre corria per no arribar tard a la seva barraqueta,

cada vespre quan es feia fosc havia d'estar oberta per a vendre les castanyes.

I sabeu què?

Un dia va ensopegar amb les faldilles tant llargues que sempre portava,

i, patapam!,

totes les castanyes per terra.

Molt empipada, es va ajupir per recollir-les i no en va trobar cap, les havia perdudes totes!

- Què faré jo ara?

Estava tant enfadada que no parava de rondinar.

Els follets del bosc que eren a prop, la van sentir i s'hi van acostar per dir-li:
- No t'amoinis que nosaltres te'n portarem tantes que no et cabran al cistell.
Va passar una bona estona fins que van tornar carregats de castanyes i acompanyats,
sabeu de qui?
Del Gegant del Castanyer!
I tots junts fent molta gresca es van posar a cantar:

El gegant dels castanyer,
torra castanyes, torra castanyes.
El gegant del castanyer
torra castanyes pel carrer.

Pica ben fort, pica ben fort
que piques fusta pica ben fort.

Marrameu torra castanyes
a la voreta del foc.
Ja ni peta una als morros.
Ja tenim marremeu mort.

Pica ben fort, pica ben fort
que piques fusta pica ben fort.

Vora el foc hi ha la mainada
que castanyes fa torrar,
quan les tingui bufadetes
el gatet hi jugarà.

Pica ben fort, pica ben fort
que piques fusta pica ben fort.

Mentre cantàven van arribar a la paradeta de la Marieta Castanyera
i van continuar ballant i cantant tot torrant castanyes, moniatos i menjant panellets!
I conte contat, ja s'ha acabat!

Conte il·lustrat (de la mateixa mestra de Costa Rica):

[Las arrugas](#)

<https://cuentosparadormir.com/cuentos-ilustrados/las-arrugas-cuento-infantil-ilustrado>

Conte per aprendre els colors de l'arc de Sant Martí:

<https://www.educapeques.com/cuentos-infantiles-cortos/leyendas-para-ninos/la-leyenda-del-arco-iris.html>

Petit conte xinès:

[Okame](#) era una dona que sempre somreia tot i els problemes que pogués tenir.
Un dia un dels savis del poble es va posar seriosament malalt.

Okame va preguntar per la seva salut i va decidir posar guarniments corresponents a l'estació de l'any, al costat del seu llit i al voltant de la seva llar.

Un any després, l'ancià es va recuperar del tot.

Tothom deia que Okame tenia l'habilitat de portar la felicitat.

Molts veïns van imitar Okame i van decorar les seves cases d'acord amb l'estació de l'any que tocava viure i tots van gaudir d'una vida calmada i agradable.

Aquesta manera de viure es coneix amb el nom de "Wa".

Pluja d'idees per a fer activitats

Guiades: ús del llenguatge literari dels contes, omplir buits, imitar diàlegs,...

Obertes: Decidir personatges, llocs on passaran els fets, comparar contes de cultures diferents, escriure el seu conte, descripcions de personatges i llocs.

Ús del llenguatge literari dels contes, treball de les expressions típiques (hi havia una vegada, fa molts anys, en un lloc molt llunyà,...i aquest conte s'ha acabat,...)

D'escalfament:

Per ajudar a crear el conte:

Joc de descripció de paisatges, que després podran fer servir per a la seva història. (També es poden posar més fotos de paisatges i personatges per donar inspiració en el moment de la creació del conte)

Conte Patufet

https://www.youtube.com/watch?v=6LRyJyaH_Xs

Aquí hi ha molts recursos, va tot del conte:

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0092/e3e8b80a-0efc-421a-abdc-bed4602f8583/ma_de_contes_professorat.pdf